

KOD UCZNIĄ				

KONKURS CHEMICZNY DLA UCZNIÓW KLAS IV-VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

ETAP REJONOWY
4 grudnia 2025 r. godz. 11:00

Uczennico/Uczniu:

1. Arkusz składa się z 22 zadań, na rozwiązanie których masz **90** minut.
2. Pisz długopisem/piórem – dozwolony jest czarny lub niebieski kolor tuszu.
3. Nie używaj ołówka ani korektora.
4. Pisz czytelnie i zamieszczaj odpowiedzi w miejscu do tego przeznaczonym.
5. Jeśli się pomylisz, przekreśl błąd i zaznacz lub napisz inną odpowiedź
6. Zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.

Życzymy powodzenia!

Maksymalna liczba punktów	40	100 %
Uzyskana liczba punktów		%
Podpis Przewodniczącego/-ej WKK		

Zadanie 5.

Węgiel tworzy różne odmiany alotropowe, m.in. diament, grafit, fulereny. Poniżej przedstawiono fotografie oraz modele budowy wewnętrznej trzech wybranych odmian alotropowych węgla.

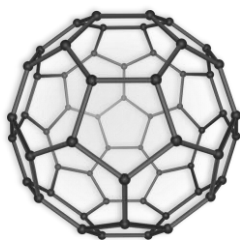
Fotografia 1

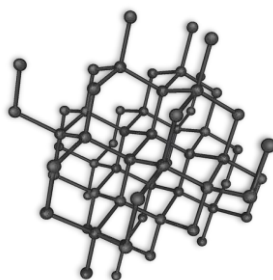
Fotografia 2

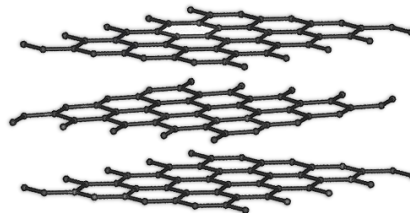
Fotografia 3

Model A

Model B

Model C

Zadanie 5.1. (0–1)

Uzupełnij zdanie, zakreślając właściwy numer fotografii i symbol modelu.

Diament przedstawiono
na fotografii

1

2

3

a jego budowę przestrzenną
przedstawia model

A

B

C

Zadanie 5.2. (0–1)

Oceń, czy podane poniżej informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Diament i grafit mają takie same właściwości fizyczne, ale różnią się właściwościami chemicznymi.	P	F
2.	Grafit dobrze przewodzi prąd elektryczny.	P	F

Zadanie 5.3. (0–1)

Węgiel tworzy szereg związków chemicznych.

Podkreśl wzory wszystkich związków chemicznych, które nie są zbudowane z jonów.

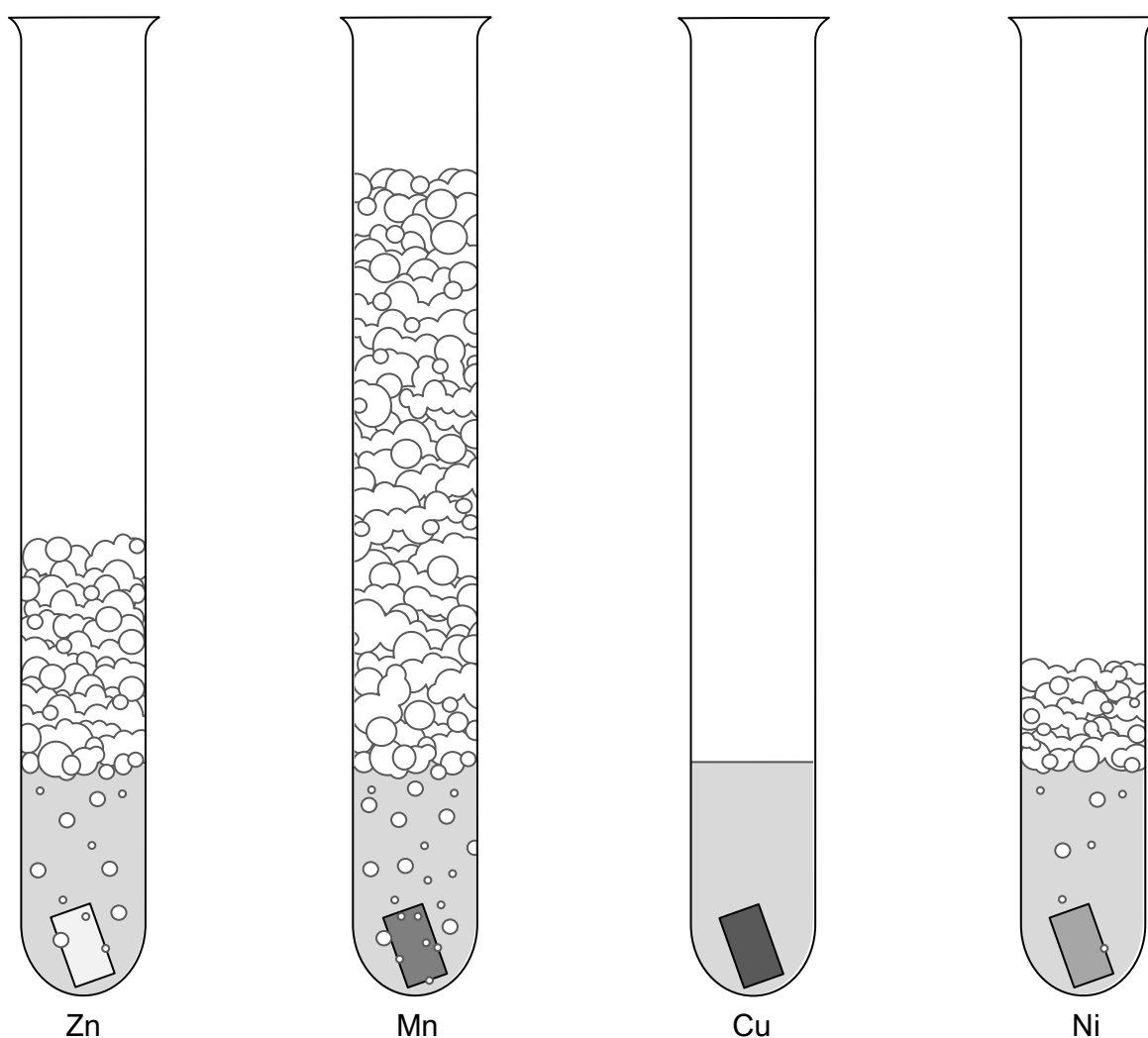

Zadanie 6.

Jednym z doświadczalnych sposobów na porównanie aktywności wybranych metali jest zbadanie szybkości ich reakcji z kwasem. Można przyjąć, że im szybciej reaguje metal, tym jest bardziej aktywny. Szybkość reakcji metalu z kwasem jest proporcjonalna do objętości wydzielonego wodoru w danej jednostce czasu, którą można zmierzyć jako wysokość wytworzonej piany.

W czterech probówkach umieszczono blaszki wykonane z czterech metali: manganu, niklu, miedzi i cynku. Blaszki miały takie same masy i kształt. Następnie do probówek wprowadzono po 2 krople płynu do mycia naczyń oraz po 10 cm³ kwasu solnego o temperaturze 25 °C i o stężeniu 20 %.

Na poniższych rysunkach przedstawiono efekty opisanego doświadczenia, po czasie 10 minut od wprowadzenia kwasu solnego do probówek.

Zadanie 6.1. (0–1)

Napisz w formie jonowej skróconej równanie reakcji cynku z kwasem solnym.

Zadanie 6.2. (0–1)

Uczeń przeprowadzający opisanie doświadczenie otrzymał od nauczyciela 4 blaszki metali do zbadania, dużą zlewkę z kwasem solnym, małą zlewkę z płynem do mycia naczyń i zakraplaczem oraz niezbędne środki ochrony osobistej.

Wybierz niezbędny sprzęt i szkło laboratoryjne, jakie uczeń dodatkowo musiał przygotować w celu bezpiecznego przeprowadzenia opisanego doświadczenia.

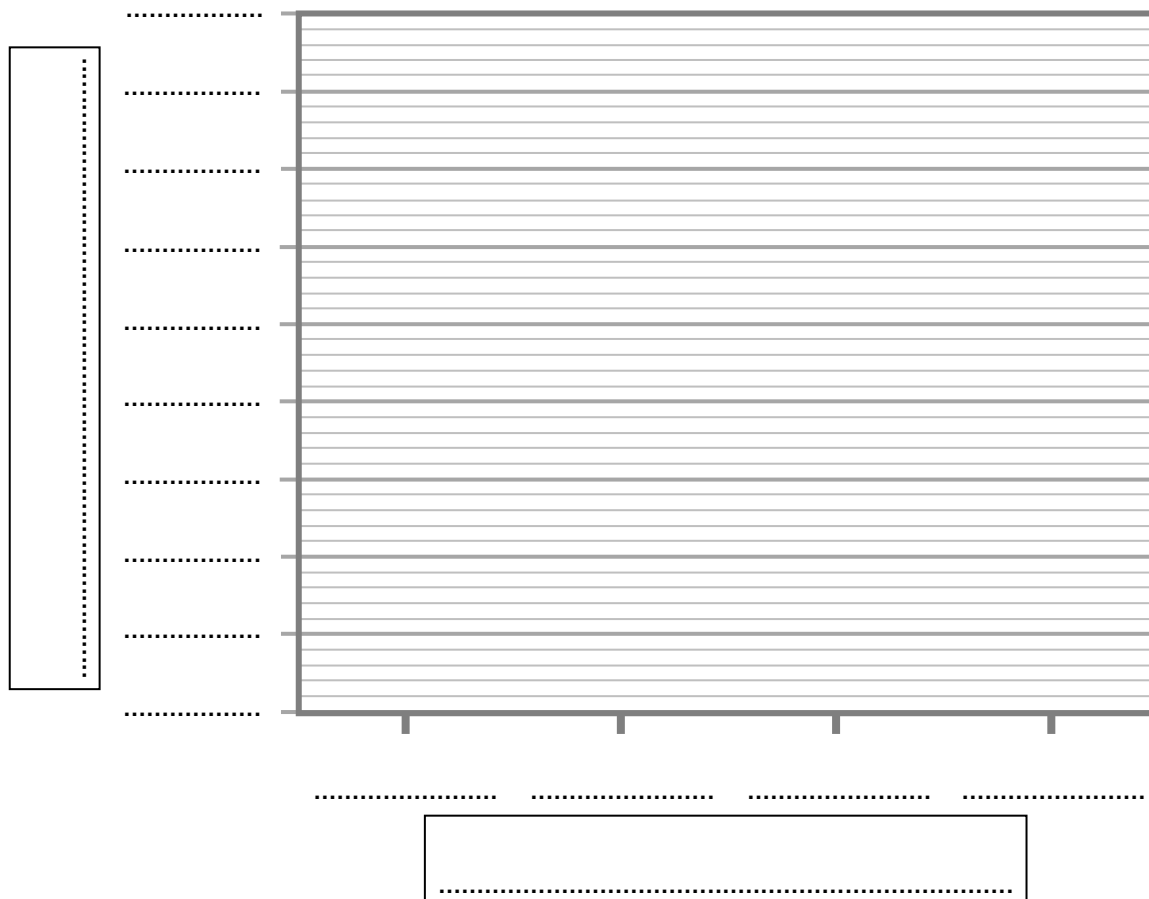
Wpisz symbol $\times$ w pięciu wybranych kratkach.

☐ 4 probówki	☐ statyw na probówki	☐ stoper
☐ 4 korki do probówek	☐ palnik	☐ bagietka laboratoryjna
☐ 4 kolby stożkowe	☐ łuczywo	☐ pipeta na 10 cm ³
☐ 4 wężyki gumowe	☐ linijka	☐ trójnóg laboratoryjny

Zadanie 6.3. (0–3)

Dokonaj niezbędnych pomiarów i odczytaj wysokość piany w każdej z probówek po 10 minutach od rozpoczęcia doświadczenia. Uzupełnij tabelę. Następnie narysuj wykres słupkowy przedstawiający wysokość piany (w cm) dla każdego użytego metalu. Pamiętaj o odpowiednim opisaniu osi wykresu – uzupełnij wszystkie przygotowane luki.

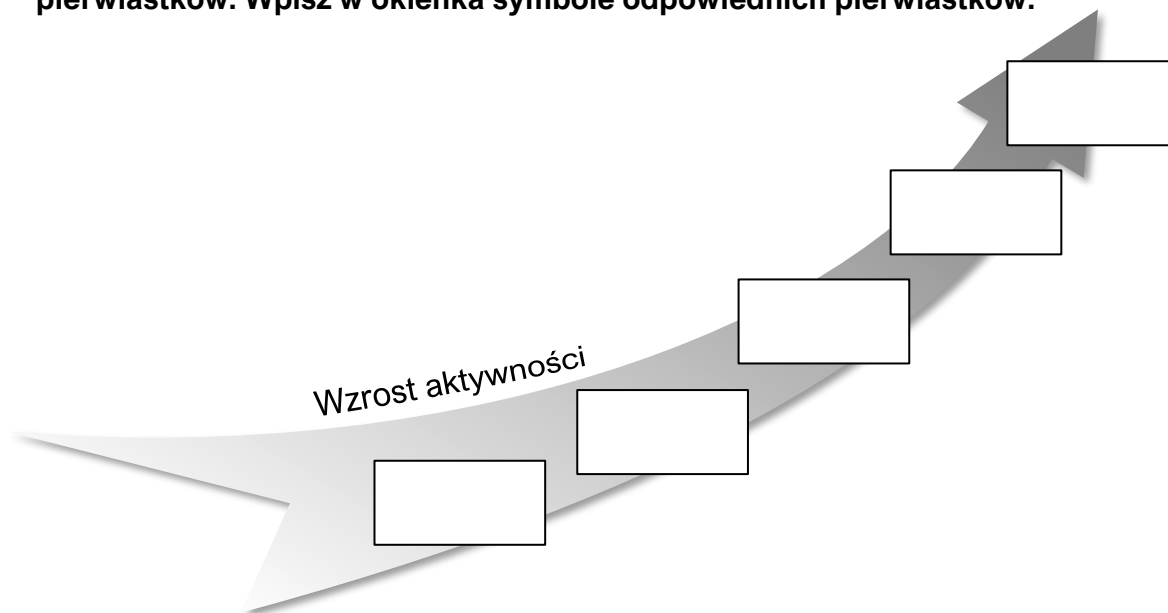
Metal	cynk	mangan	miedź	nikiel
Wysokość piany, cm				

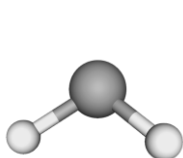
Zadanie 6.4. (0–1)

Wyniki otrzymane w opisanym doświadczeniu pozwalają na sformułowanie wniosków, dotyczących względnej aktywności 5 pierwiastków: 4 badanych metali i wodoru.

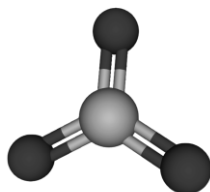
Uzupełnij poniższy schemat tak, by powstał poprawny szereg aktywności badanych pierwiastków. Wpisz w okienka symbole odpowiednich pierwiastków.

Zadanie 7. (0–2)

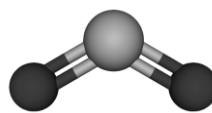
Poniżej przedstawiono modele cząsteczek czterech związków siarki A–D. Kulki barwy szarej reprezentują atomy siarki, kulki barwy czarnej – atomy tlenu, a małe kulki barwy białej – atomy wodoru.

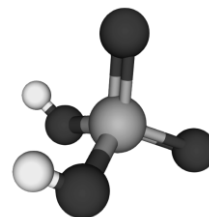
A

B

C

D

Uzupełnij poniższy tekst. Wybierz i podkreśl jedną odpowiedź spośród podanych w każdym nawiasie, aby każde zdanie zawierało prawdziwą informację.

W wyniku spalania siarki w tlenie powstają cząsteczki związku (A • B • C • D).

Związek (A • B • C • D) można otrzymać w wyniku reakcji związku (A • B • C • D) z wodą.

Gazem o charakterystycznym zapachu zgniłych jaj, obecnym w niewielkich ilościach w niektórych wodach mineralnych jest związek (A • B • C • D).

Zadanie 8.

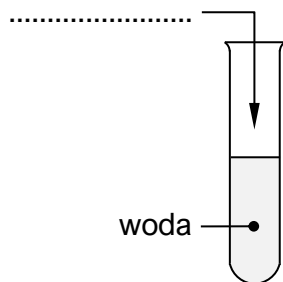
Wodorotlenki metali aktywnych można otrzymywać na różne sposoby. Zaprojektuj trzy doświadczenia, w których otrzymasz wodorotlenek:

- w reakcji metalu z wodą (probówka 1.),
- w reakcji tlenku metalu z wodą (probówka 2.),
- jako jeden z produktów reakcji strąceniowej (probówka 3.).

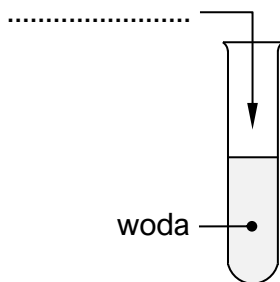
Zadanie 8.1. (0–2)

Uzupełnij poniższe schematy. Odpowiednie reagenty wybierz spośród niżej zaproponowanych. Każdy reagent możesz wybrać tylko raz. Wpisz wzory wybranych związków w wyznaczone miejsca na schemacie.

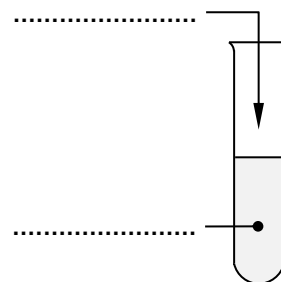
$\text{Fe}_2\text{O}_3(\text{s})$ $\text{Ca}(\text{s})$ $\text{K}_2\text{O}(\text{s})$ $\text{Na}_2\text{CO}_3(\text{aq})$ $\text{Cu}(\text{s})$ $\text{Ca}(\text{OH})_2(\text{aq})$ $\text{KCl}(\text{aq})$

Probówka 1.

Probówka 2.

Probówka 3.

Zadanie 8.2. (0–1)

Napisz w formie cząsteczkowej równanie reakcji, która zajdzie w probówce 3. po zmieszaniu wybranych reagentów.

.....

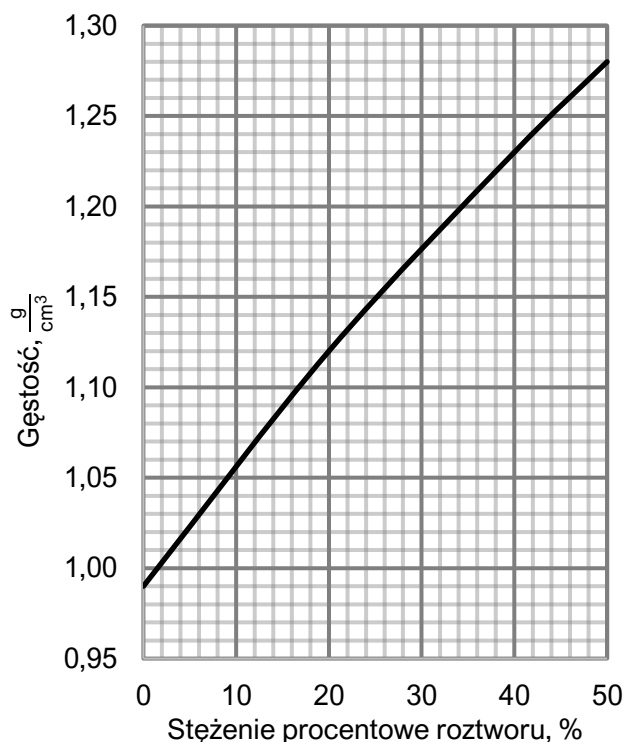
Zadanie 9. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz poprawną odpowiedź.

NaOH w reakcji z H_3PO_4 może tworzyć

- wyłącznie jedną sól o wzorze Na_3PO_4 .
- wyłącznie dwie sole o wzorach Na_2HPO_4 i NaH_2PO_4 .
- trzy sole o wzorach NaPO_4 , Na_2PO_4 i Na_3PO_4 .
- trzy sole o wzorach NaH_2PO_4 , Na_2HPO_4 i Na_3PO_4 .

Temperatura, $^{\circ}\text{C}$	Rozpuszczalność, g / 100 g H_2O
0	70.5
20	75.0
40	80.5
60	87.0
80	94.5
100	102.0

Oblicz zawartość azotu i siarki w siarczanie(VI) amonu. Wynik podaj w procentach masowych z dokładnością do jednego procenta.

[illegible]

Procentowa zawartość azotu: Procentowa zawartość siarki:

Napisz w formie jonowej skróconej równanie reakcji otrzymywania siarczanu(VI) amonu w reakcji zobojętniania.

Obliczenia:

Zadanie 22. (0–2)
$$(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4 + 2\text{KOH} \rightarrow \text{K}_2\text{SO}_4 + 2\text{NH}_3\uparrow + 2\text{H}_2\text{O}$$

W warunkach normalnych gęstość amoniaku wynosi $0,759 \frac{\text{g}}{\text{dm}^3}$. Wynik podaj w dm^3 , z dokładnością do liczby całkowitej.

Obliczenia:

Brudnopis

Tablica rozpuszczalności soli i wodorotlenków w wodzie

	OH ⁻	F ⁻	Cl ⁻	Br ⁻	I ⁻	NO ₃ ⁻	S ²⁻	SO ₃ ²⁻	SO ₄ ²⁻	CO ₃ ²⁻	SiO ₃ ²⁻	PO ₄ ³⁻
Na ⁺	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
K ⁺	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
NH ₄ ⁺	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	—	R
Cu ²⁺	N	R	R	R	—	R	N	N	R	—	N	N
Ag ⁺	—	R	N	N	N	R	N	N	T	N	N	N
Mg ²⁺	N	N	R	R	R	R	R	R	R	N	N	N
Ca ²⁺	T	N	R	R	R	R	T	N	T	N	N	N
Ba ²⁺	R	N	R	R	R	R	R	N	N	N	N	N
Zn ²⁺	N	N	R	R	R	R	N	T	R	N	N	N
Al ³⁺	N	R	R	R	R	R	—	—	R	—	N	N
Pb ²⁺	N	N	T	T	N	R	N	N	N	N	N	N
Mn ²⁺	N	R	R	R	R	R	N	N	R	N	N	N
Fe ²⁺	N	R	R	R	R	R	N	N	R	N	N	N
Fe ³⁺	N	R	R	R	—	R	N	—	R	—	N	N
Cr ³⁺	N	R	R	R	R	R	R	R	R	N	N	N

R – substancja dobrze rozpuszczalna

T – substancja trudno rozpuszczalna, osad może się strącić, jeżeli stężenia roztworów są duże (0,01 – 0,2 mol·dm⁻³)

N – substancja praktycznie nierozpuszczalna, osad może się strącić nawet z rozcieńczonych roztworów

symbol — oznacza, że w roztworze zachodzą złożone reakcje lub substancja nie została otrzymana

Szereg aktywności metali

K Ba Ca Na Mg Al Zn Fe Pb H₂ Cu Ag Pt Au

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1 1H wodór 1,0 2,2																	2He hel 4,0
2 3Li lit 7,0 1,0	4Be beryl 9,0 1,5											5B bor 10,8 2,0	6C węgiel 12,0 2,6	7N azot 14,0 3,0	8O tlen 16,0 3,4	9F fluor 19,0 4,0	10Ne neon 20,2
3 11Na sód 23,0 0,9	12Mg magnez 24,3 1,3											13Al glin 27,0 1,6	14Si krzem 28,1 1,9	15P fosfor 31,0 2,2	16S siarka 32,1 2,6	17Cl chlor 35,5 3,2	18Ar argon 40,0
4 19K potas 39,1 0,8	20Ca wapń 40,1 1,0	21Sc skand 45,0 1,4	22Ti tytan 47,9 1,5	23V wanad 51,0 1,6	24Cr chrom 52,0 1,7	25Mn mangan 54,9 1,6	26Fe żelazo 55,9 1,8	27Co kobalt 58,9 1,9	28Ni nikiel 58,7 1,9	29Cu miedź 63,6 1,9	30Zn cynk 65,4 1,7	31Ga gal 69,7 1,8	32Ge german 72,6 2,0	33As arsen 74,9 2,0	34Se selen 79,0 2,6	35Br brom 79,9 3,0	36Kr krypton 83,8
5 37Rb rubid 85,5 0,8	38Sr stront 87,6 1,0	39Y itr 88,9 1,2	40Zr cyrkon 91,2 1,3	41Nb niob 92,9 1,6	42Mo molibden 96,0 2,2	43Tc technet 97,9 2,1	44Ru ruten 101,1 2,2	45Rh rod 102,9 2,3	46Pd pallad 106,4 2,2	47Ag srebro 107,9 1,9	48Cd kadm 112,4 1,7	49In ind 114,8 1,8	50Sn cyna 118,7 2,0	51Sb antymon 121,8 2,1	52Te tellur 127,6 2,1	53I jod 126,9 2,7	54Xe ksenon 131,3
6 55Cs cez 132,9 0,8	56Ba bar 137,3 0,9	†	72Hf hafn 178,5 1,3	73Ta tantal 181,0 1,5	74W wolfram 183,8 1,7	75Re ren 186,2 1,9	76Os osm 190,2 2,2	77Ir iryd 192,2 2,2	78Pt platyna 195,1 2,2	79Au złoto 197,0 2,4	80Hg ręć 200,6 1,9	81Tl tal 204,4 1,8	82Pb ołów 207,2 1,8	83Bi bismut 209,0 1,9	84Po polon 209,0 2,0	85At astat 210,0 2,2	86Rn radon 222,0
7 87Fr frans 233,0 0,7	88Ra rad 226,0 0,9	‡	104Rf rutherford 267,1	105Db dubn 268,1	106Sg seaborg 271,1	107Bh bohr 272,14	108Hs has 270,1	109Mt meitner 276,2	110Ds darmstadt (281)	111Rg rentgen (282)	112Cn kopernik (285)	113Nh nihon (286)	114Fl flerow (289)	115Mc moskow (290)	116Lv liwermor (293)	117Ts tenes (294)	118Og oganeson (294)

liczba atomowa → 1H
 symbol chemiczny
 pierwiastka
 wodór
 1,0
 średnia masa atomowa, u
 → 2,2
 elektroujemność

† Lantanowce

‡ Aktynowce

57La lantan 138,9	58Ce cer 140,1	59Pr prazeodym 140,9	60Nd neodym 144,2	61Pm promet 144,9	62Sm samar 150,4	63Eu europ 152,0	64Gd gadolin 157,3	65Tb terb 158,9	66Dy dysproz 162,5	67Ho holm 164,9	68Er erb 167,3	69Tm tul 168,9	70Yb iterb 173,0	71Lu lutet 175,0
89Ac aktyn 227,0	90Th tor 232,0	91Pa protaktyn 231,0	92U uran 238,0	93Np neptun 237,1	94Pu pluton 244,1	95Am ameryk 243,1	96Cm kiur 247,1	97Bk berkel 247,1	98Cf kaliforn 251,1	99Es einstein 252,1	100Fm ferm 257,1	101Md mendelew 258,1	102No nobel 259,1	103Lr lorens 262,1

Źródło: Tablice Chemiczne – Centralna Komisja Egzaminacyjna
 Masy atomowe podano z dokładnością do jednego miejsca po przecinku